కర్ణపిశాచి

శైశవమిత్రుడైన గోపీవల్లభరావు వృద్ధిలోకి వచ్చి ఇంతో అంతో జనబాహుళ్యంలో పేరు తెచ్చుకున్నాడంటే, నేను గుర్తించడానికి బదులు ఆశ్చర్యపోయాను. ఆశ్చర్యమంటే ఏదో స్వల్పంగా కాదు, అత్యాశ్చర్యం!

గోపీవల్లభరావుకి వచ్చిన పేరు వ్యాసరచయితగానూ, స్థానికంగా జరిగే సభల్లో వేదికలపై ఉపన్యాసకుడుగానూను.

"ఫలానా తేదీని 'ప్రముఖస్థానికవర్తకులు' కాలగతినొందిరి కాబట్టి, వారి ఆత్మశాంతి నిమిత్తమూ సాయంత్రం 5 గంటలకు బహిరంగ సంతాపసభ జరుగును. ఆ సంతాపసభకు శ్రీయుత గోపీవల్లభరావుగారు అధ్యక్షత వహించుటకు దయతో నంగీకరించిరి. పురజనులు యావన్మందీ విచ్చేసి సభను జయప్రదమొనరించ ప్రార్థన!" అని పంచిపెట్టిన హస్తపత్రాల్లో, పొరుగూరులో పంతులు వృత్తి చేస్తున్న నా హస్తంలో ఒకటి పడ్డది!

చచ్చి స్వర్గానికెళ్లిన వర్తకప్రముఖుని మాటకేంగాని నా చిరుతకూకటి చెలికాడు అధ్యక్షుడుగా ఉపన్యసిస్తాడంటే సభకు వెళ్లబుద్ధి వేసింది. ఇప్పుడు గోపీవల్లభరావు ఎలా ఉన్నాడో? మాటల ధోరణీ, నడత, సౌమ్యస్వభావమూ ఎల్లా వున్నవో ఏమో?

పొన్నూరులోనే పని చేస్తున్న నేను, సొంతపని మీదనో సంతపని మీదనో స్వస్థలానికి వచ్చేవాడిని. నా స్వస్థలమే గోపీవల్లభరావు స్వస్థలంకూడా. భుక్తికి గడవక ఉద్యోగనిమిత్తం స్వస్థలాన్ని విడిపెట్టవలసి వచ్చింది నేను. ఎటొచ్చీ గోపీవల్లభరావుకి పిత్రార్జితం కొంత ఉంది కాబట్టి, నాకు మల్లే స్వస్థలాన్ని విడిచిపెట్టి పోయేటంత దురవస్థ ఎంతమాత్రమూ పట్టలేదు. నేను స్వస్థలానికి పనిమీద వచ్చినప్పుడల్లా గోపీవల్లభరావు జ్ఞాపకానికి వచ్చినమాట వాస్తవమేకాని 'చూద్దాం లే తొందరేమిటి' అని బద్ధకంతో ఒకమాటూ, 'చూసేదేమిటి జిడ్డుమొహాన్ని' అని నిర్లక్ష్యభావంతో ఒకమాటూ చూడ్డం మానేస్తున్నాను.

అటువంటిది ఇన్నాళ్లకు మళ్లీ వాడిని చూసి, ఉపన్యాసానికి వెళదామని నాకు బుద్ధి పుట్టిందంటే నలుగురిలోనూ పేరు తెచ్చుకోగలుగుతున్నాడనేమో?

నిజమే, ఆదిలో ఎవరూ ఎవర్నీ గుర్తించలేరు. విద్యాధికుడుగానో, ప్రముఖసాహితీవేత్తగానో దేశంలో పేరు తెచ్చుకుంటూంటే అప్పుడందరూ అంటారు, "అరే! వేణుగాడింత వాడయ్యాడా? కేలిఫోర్నియాలో రీసెర్చి స్కాలర్రై, డాక్టరేట్ సంపాయించాడే! నా ఎదుట గోచిపాత కట్టుకొని ముక్కంబట చీమిడి కారుతూ వుండేవాడు!"

"తస్సాదియ్యా! విశ్వనాథం గాడింతవాడయ్యాడా? డెబ్భయి పుంజీలసార్లు స్కూల్ ఫైనల్ తగులబెట్టాడు. వాడు నా క్లాస్‌మేటయ్యా బాబూ! నాలుగూ నాలుగూ కూడితే ఎంతరా అంటే 'నన్నెందుకడుగుతారు మేష్టారూ! ఈ మాత్రం మీకు తెలియదా?' అనేవాడు బభ్రాజమానం. ఏవో పిచ్చిపిచ్చి కైతల గీతలు గీస్తూ ఉండేవాడు. అటువంటిది పత్రికాసంపాదకుడైపోయి, కొల్లలుగా రచనలు సృష్టిస్తూ ఎంత పేరు తెచ్చేసుకున్నాడు?"

పేరు తెచ్చేసుకున్నాట్ట! అంగడిలో పప్పూ బియ్యం కొని తెచ్చేసుకున్నట్టే! డబ్బు కాదది,

బులుసు జీ. ప్రకాష్

ఒక్కణ్ని మోసగించో, హత్య చేసో సంపాదించడానికి! పాదనూపురోద్రేక ఝుళంఝుళార్భటులు దిక్కులు పిక్కటిల్లగా జిహ్వాపై వాగ్దేవి చేసే లాస్యం ఇది!

ఎట్టకేలకు నిర్ణీతకాలానికి గోపీవల్లభరావు ఉపన్యాసానికి హాజరయ్యాను. సూక్ష్మంలో వాడి అధ్యక్షోపన్యాససారాంశం:

"సోదరులారా! మనం స్థానికంగా ఒక వణిక్ప్రముఖుణ్ని కోల్పోయాం. దానధర్మాలకు నిధి ఆయన. న్యాయానికి ఆలవాలము. ప్రేమసమాజపు పేదసభ్యులు ఐదువందలమందిని దినదినమూ పోషించే వాళ్లల్లో ఈయనొకరు. విదేశస్థులకు, హోటళ్లలో ఉండడానికి రోజుకు రెండేసి రూపాయలు హోటలు యజమానులు వసూలు చేయడం గమనించి, ఆ విదేశీయులు ఆర్థికంగా ఇబ్బందులకు లోనుకావలసి వస్తుందని గ్రహించి, ఈ వణిక్ప్రముఖులు బ్రహ్మాండమైన ఒక సత్రం కట్టించారు. అందులో ఎవరైనా సరే నాలుగురోజులు ఉచితంగా ఉండవచ్చు. భోజనభాజనాదులకు సైతమూ ధనం వెచ్చించవలసిన అవసరం లేదు. ఇట్టి మహాధార్మికుడు స్వర్గస్థులైనారంటే ఎంతో విచారించవలసిన విషయం. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని సదా ఆ భగవంతుణ్ని ప్రార్థిద్దాం. ఒక్క క్షణం దయచేసి, అంతా నిలబడి, నిశ్శబ్దంగా భగవత్ప్రార్థన చేయండి."

అంతా లేచి నిలబడి రెండు నిమిషాలపాటు మౌనం వహించాము. గోపీవల్లభరావు తల పంకించగానే అంతా కూర్చుండిపోయాం.

రెండు రోజులు పోయాక ఒక దినపత్రికలో గోపీవల్లభరావు ఇచ్చిన పై ఉపన్యాసం, ఇంకా వివరంగా, వ్యాసరూపేణా ప్రచురించబడ్డది. ఈ విధంగా ఇతడు వ్యాసరచయితగా చలామణి అవుతున్నాడు.

మరోనాడు కూడా ఒక ఉపన్యాసానికి హాజరయ్యాను. అది కూడా, ఈ లోకాన్ని విడిచివెళ్లిన ఒక ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలనే! నెమ్మదిగా, విచారగ్రస్తంగా గోపీవల్లభరావు అన్నాడు: "సోదరసోదరీమణులారా! ఈ నాడు మనం, ఒక గొప్ప కథకుడు, కవి ఐన ఆత్మీయుణ్ని కోల్పోయాం. ఇది నిజంగా మన దురదృష్టం అని చెప్పకతప్పదు. తన కవిత్వం ద్వారానూ, కథల ద్వారానూ, ప్రజలకు, తన అమూల్య, అపూర్వ సందేశాలనందిచ్చే ప్రముఖ సారస్వతోపాసకుడు అకాలమరణానికి గురి అయినా

డంటే, ఏమనాలో తెలియడం లేదు. పాపీ చిరాయు, సుకృతీగతాయుః-అని పురాణోక్తి. నిజమే, పాపా త్ముడు చిరంజీవి, సుకృతాత్ముడు క్షణజీవి. ఇదంతా ఆ భగవంతుని విలాసం. మనం చేసేదేమీ లేదు.

"ఇహ అతను తన కావ్యాల్లోనూ, కథల్లోనూ వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలకు జోహారులర్పించవల సిందే! భావాలన్నీ రత్నమాణిక్యాలు. ఇందుకు సందే హం లేదు."

అంతా లేచి యథావిధిగా రెండు నిమిషాల పాటు నిశ్శబ్దం వహించాము.

రెండు రోజులు పోయాక ఇదే ఉపన్యాసం ఒక దినపత్రికలో, సవివరంగా వ్యాసరూపేణా ప్రచురించ బడ్డది. నేను ఎంతగానో ఆశ్చర్యపోయాను.

గోపీవల్లభరావుని గురించి నాకొక గొప్ప అను మానం స్ఫురించింది. ఇట్టి ఈ అనుమానం నాకే గాని, ఇతరులకు స్ఫురించి ఉంటుందని నేనను కోను. స్ఫురించిఉంటే, గోపీవల్లభరావు వ్యాసఉపన్యా సాన్ని గురించి, ఏ ఒక్కరైనా తప్పక పరిశోధన చేసి వుందురు. అందుకే 'అది' నాకే స్ఫురించిందని ధాటిగా చెప్పగలను.

'అది' ఏమిటీ అంటే పత్రికలలో ప్రచురితమైన గోపీవల్లభరావు వ్యాసాలు అన్నీకూడా ఎవరో మర ణించిన ప్రముఖుల ఆత్మశాంతి కోసమే. నేను అవన్నీ పత్రికల్లో చూశాను. ఉపన్యాసాలకంటే ఒకే ఒక్క స్థలంలో జరగడం వలన ప్రతిదానికీ హాజ రయ్యే అవకాశం లేకపోవచ్చుగాని, పత్రికల్లో ప్రచు రించబడ్డ వ్యాసాలన్నింటినీ చదవడానికి ఆటంకం ఏమిటి? పైగా నేనెక్కడ ఆశ్చర్యపడుతున్నానంటే, పేరుప్రఖ్యాతులు గడించిన ఏతత్ ప్రముఖులు ఉద యం మరణిస్తే, సాయంత్రానికల్లా ఆ స్వర్గీయుని గురించి గోపీవల్లభరావు ఉపన్యాసం! ఇదికాక, ఈ ఉపన్యాసాలే, వ్యాసరూపేణా పత్రికల్లో మరో రెండు రోజులకల్లా ప్రచురించబడతాయి. ఇందులో దివం గత ప్రముఖుని బాల్య, యౌవన, కౌమార, వార్ధక్య దశలూ, అతను వ్యాపారి ఐతే వ్యాపారకృషి, కవి ఐతే కవనకృషి, చిత్రకారుడైతే చిత్రలేఖనకృషి, ప్రతిపద టీకాతాత్పర్యసహితమూ దినపత్రిక సైజులో, రెండు పుటలకు తక్కువ వ్రాయడు గోపీవ ల్లభరావు. ఈ స్వర్గీయ ప్రముఖుల యొక్క జీవితవి శేషాలూ, అనుభవాలూ గోపీవల్లభరావు ఎంత త్రుటిలో సేకరించేస్తాడా అని పెద్ద ఆశ్చర్యం నాకు! చచ్చినవాడు కవి ఐతే అతని కావ్యాలన్నీ సమ గ్రంగా పఠించి ఉండాలి. ఎక్కడెక్కడ వ్యాసరచయి తకైనా, స్వర్గీయకవి యొక్క జీవితవిశేషాల సేకర ణకు నెల రోజులైనా గడువు అవసరం!

అటువంటి కష్టతరమైన పనిని గోపీవల్లభరావు కొన్ని గంటల్లో సేకరించేస్తాడు! ఇదే ఇతనిలో గొప్ప విశేషం!!!

ఈ విశేషం ఏమిటో వాడినే అడిగి తెలుసుకో వాలని, వాడొకవేళ చెప్పడానికి అనిష్టపడితే, ఏదో డొంకతిరుగుడు ప్రశ్నలు వేస్తూ, తత్సంబంధమైన సంభాషణల్లోకి దింపి కూపీతీద్దామని అనిపించింది నాకు. కానీ తీరా వాడింటికి వెళితే 'చాలాకాలం నుంచి కనబడనివాడివి, ఇవాళే కనబడ్డావేం? ఇవా ళేనా నేను గుర్తుకొచ్చింది? ఏదో ఇంతో అంతో పేరు తెచ్చుకుంటున్నానని కాబోలు, మళ్లీ పూర్వపు స్నేహాన్ని స్మృతికి తేవాలని వచ్చావు పాపం!' అని పెదవులు విరుస్తాడేమోననే అనుమానం కలిగింది నాకు. అదీగాక మరో పాయింటు, తనింత పెద్దవాడ యినందుకు వీణ్ని పలకరించేదేమిటని 'నువ్వెవరో నాకు తెలీదు' అన్నాడంటే ఇహ నేను కప్పు కాఫీలో పడి చావాల్సిందే!

ఈ కథను ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రిక 20.1.1960 సంచి కలో ప్రచురించాము.

నాకు అంచేత వాడింటికి వెళ్లబుద్ధి పుట్టలేదు. తిరిగి నేను నా ఉద్యోగస్థలానికి చేరుకుని, భగవన్ని ర్ణయ నిత్యకర్మమైన పంతులు వృత్తితో పెద్ద బాల శిక్ష చెప్పుకుపోతున్నాను.

నా ఉద్యోగపుటూరు చేరిన వారం రోజులకే, ఒక రవివారం నాడు, ఇంట్లో విశ్రాంతి తీసుకుం టూండగా-

గోపీవల్లభరావు నాడే హఠాన్మరణానికి గురి అయ్యాడని ఈ నోటా ఆనోటా ప్రాకి, నా శ్రవణా లకు సోకింది. నా గుండె బేజారయిపోయింది! వెంటనే నిల్చున్నపాటుగా, గోపీవల్లభరావు మృతకా యాన్నయినా చూసి వద్దామని బయల్దేరాను.

అవివాహితుడైన గోపీవల్లభరావు స్వగృహంలో వైధవ్యం అనుభవిస్తూ తన్నాశ్రయించుకున్న ఒక సోదరి రోదిస్తూండగా, సజీవులైన పురప్రముఖులు పరామర్శకు విచ్చేసి హాహాకారాలు చేయడం జరి గింది.

దహనాదిసంస్కారాలు జరిగిపోయిన తర్వాత గోపీవల్లభరావు అక్కయ్యని కలిశాను. ఆమె నన్ను గుర్తు పట్టి గౌరవంగానే మాట్లాడింది-సోదరుని మర ణదుఃఖాన్ని దిగమ్రింగుతూ, నేనూ సోదరుని వంటి వాడినే కావడం వల్ల.

తరువాత ఏదో మాటల సందర్భంలో, గోపీవ ల్లభరావు ఇంతకు ముందు వ్రాసి ప్రచురించిన వ్యాసాలూ, ప్రస్తుతం, అంటే మరణపర్యంతం సగం వ్రాతలో నిల్చిపోయిన వ్యాసాలూ, చూపించమని సోదరిని కోరాను. ఆ కట్టంతా తెచ్చి నా దగ్గర పడే సిందామె. అందులో కొన్ని ఉత్తరాలు కూడా ఉన్నాయి.

గోపీవల్లభరావుపై నాకు కలిగిన ఆశ్చర్యయుత అనుమానానికి సమాధానం దొరికింది.

పత్రికల్లో ధారాళంగానూ, బహుళంగానూ, ఉన్నతస్థాయినీ, ఉన్నతసంఖ్యనీ రచనలు చేస్తూ ప్రస్తుతం సజీవంగా ఉన్న రచయితల రచనలన్నీ ఒక్కొక్కరివీ ఒక డజను సేకరించి, ఆయారచన ల్లోని మంచిచెడ్డలు, తర్జనభర్జనలూ వ్రాసుకున్నాడు. తద్రచయితలతో, వారి రచనల్ని పొగుడుతూ, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాల ద్వారా పరిచయం చేసుకుని, ఏదో సరదాగా వారి జీవితవిశేషాలను తెలుసుకోవాలనే కుతూహలంతో అడిగినట్లు, అడిగి తెలుసుకుని, వ్యాసాలు వ్రాసి సిద్ధం చేసుకున్నాడు. వీళ్లల్లో ఏ ఒక్కడు, ఎప్పుడు మరణించినా, వీళ్ల జీవితాన్ని గురించి తాను వ్రాసిన వ్యాసాంతంలో, "ఇట్టి మహా మేధావి అకాలమరణానికి గురి కావలసివచ్చింది. ఇదెంతో విచారించవలసిన విషయం" అనే వాక్యంతో, ఆ అసంపూర్ణవ్యాసాన్ని పూర్తి చేస్తాడు! ఇలాగే ఇతర రంగాల్లో కృషి చేస్తున్న వారి గురించి కూడా! గడుసుఘటం! ఎలా వుందంటారు గోపీవల్లభ రావు ఐడియా?

సోదరి వద్ద సెలవు తీసుకుంటున్నప్పుడు ఆమెనడిగాను, గోపీవల్లభరావు రచనలు వాడి జ్ఞాప కార్థం నా వద్ద ఉంచుకుంటానని. ఆమె అందుకు సమ్మతించలేదు సరికదా, వాటిని నా సమక్షంలోనే కాల్చి పారేసింది!

ఇంటికి బయలుదేరాను. అప్పటికే సాయంత్ర మైంది. పార్కులో బహిరంగ సంతాపసభ. ఒక్క క్షణం ఆగాను.

"గోపీవల్లభరావుగారు గొప్ప సూక్ష్మగ్రాహి. కొండంతవానిపై కొండంత వ్యాసం త్రుటిలో వ్రాస్తారు. చనిపోయిన ప్రముఖుని జీవితవిశేషాలు ఎప్పుడు, ఎల్లా సేకరించి, ఒక్కమాట కూడా పొల్లు పోకుండా వ్రాసేస్తారో చెప్పనలవి కాదు. ఏదైనా దేవ తారాధన చేసి కర్ణపిశాచవిద్య నభ్యసించారేమో!" అన్నమాటల్ని వింటూ నవ్వుకున్నాను.

■